31

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

I. KALNIȚKI

Sfîrșitul orașului subteran

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

I. KALNIŢKI

ŞFÂRŞITUL

ORAŞULUI SUBTERAN

*

* * *

Colecţia "Povestiri Ştiinţifico-Fantastice"

31

Văzându-l pe Harry, bandiţii mai întâi se opriră, apoi se împărţiră în trei grupuri: vreo cinci îşi continuară drumul, prefăcându-se că nu l-au observat pe Harry, alţii cotiră la dreapta şi restul la stângă. După cât se vedea, porniseră să-l înconjoare după toate regulile tacticii banditeşti. Râbnikov îşi exprimă neliniştea, dar Solnţev nu-i îngădui încă să intervină.

Harry se prefăcu şi el ca n-a văzut nimic. Îşi văzu de drum ca omul preocupat de ceva serios. Ascunzându-se după blocuri de gheată, bandiţii se apropiau de el. Grupurile car9 porniseră să-l înconjoare pe Harry se şi aflau în spatele lui. Fărd să se mai ascundă, porniră cu paşi mari spre victima căzută în cursă.

Cei cinci bandiţi care veneau din fată îi tăiară drumul. Harry se opri, prefăcându-se surprins, iar ei începură a-l îmbrânci, căutând să-l lovească.

Lev nu înţelegea ce mai aşteaptă Harry. Doar este mult mai uşor să te lupţi cu grupuri separate decât cu toţi laolaltă.

Harry însă avea planul lui. De omorât n-avea voie să-i omoare, deci nici pumnii nu putea să-i folosească. Se bizuia doar pe jiu-jitsu-ul, pe care-l învăţase în armată. De aceea, prefâcându-se dezorientat, se lăsă atacat din spate. Când bandiţii întinseră mâinile să-1 prindă unii de gât, alţii de subsuoară şi de centură. Harry îşi strânse braţele tare pe lângă corp, prinzând ca într-o menghină mâinile câtorva bandiţi Apoi smucindu-se într-o parte şi-n alta se scutură de atacatorii care îl apucaseră de gât; iar cei cu mâinile prinse de braţele lui Harry începură să urle de durere.

Ultimul grup de bandiţi ajunse la locul încăierării şi tăbărâră toţi asupra lui Harry.

– A căzut! strigă Râbnikov. Acum trebuie să-i sărim în ajutor!

Lev însă nu-l lăsa nici de data asta.

– Nu-i nevoie. Nu vezi că singur s-a lăsat jos?

Deodată, din ghemul corpurilor zbură cât colo un bandit, şi încă unul… apoi al treilea…

– Parcă ar fi un catapult, se linişti Râbnikov.

– Cu picioarele îi zvârle, explică Lev. Văd că se pricepe la jiu-jitsu. E o metodă splendida! Un om mai slab poate sa împrăştie astfel o jumătate de duzină de oameni puternici. Iar Harry nu-i deloc slab. Doar are nişte mâini şi picioare de oţel.

Şchiopătând şi văicărindu-se, bandiţii începură să dea bir cu fugiţii. Harry se ridică şi mai strecură câţiva pumni, daţi cu milă, în cei mai îndărătnici, iar ultimului îi dădu un picior în spate, zvârlindu-l cât colo.

– Bravo! Straşnic! se aprinse Ribnikov, imitând fiecare gest al lui Harry.

Chiar Irinin, cât era de cumpătat, tot nu se putu stăpâni să nu strige:

– Aşa! Dă-i! Arde-1! Pumnii firavi ai profesorului loveau în vânt, doborând nişte duşmani imaginari.

Solnţev zâmbea.

– Harry nu numai că ale o putere extraordinară, dar e şi un minunat tehnician. Bravo Hany!

Când ultima pereche de călcâie dispăru sfârâind după blocurile de gheaţă, Harry mai ridica o dată pumnul ameninţător şi se întoarse la prietenii lui.

– Am început să joc cu ei volei şi am terminat cu fotbal, glumi el.

– Iar rezultatul: nouăsprezece la zero pentru noi, zise Solnţev bătându-l pe umăr.

ESCHIMOŞII GĂSESC UN OM ALB

Soarele a privit dincolo de zare şi a început iarăşi să urce. Torentele care adineauri curgeau năvalnic acum abia murmurau; uriaşele sloiuri de gheaţă care rodeau malurile acum stau neclintite, încătuşate de gheaţa

noua.

– Nga-nga! Cioh-cioh! Eeheou!

Cu limba scoasă, lăsând dâre de bale înspumate, câinii pletoşi aleargă. Săniile uşoare saltă vesel, iar în urmă se aude şi scârţiitul săniilor greu încărcate. Homionghi-Umca-Naianghi este un şef priceput. El ştie să folosească gerul nopţii ca să mai poată înainta cu vreo zece kilometri mai aproape, tot mai aproape de locul unde îi aşteaptă vânatul… Ca întotdeauna, Cenghi-Cenghl împinge, cu pieptul ei vânjos, în pupa caiacului de piele, iar când merg la vale se urcă pe tălpicile săniei. Mândru se uită Homionghi la ea, şi de câte ori privirea lui se opreşte asupra corpului plin şi îndesat al tinerei femei, marea căpetenie a tribului urşilor-luptatori scoate un oftat.

Deodată câinii se opresc din mers, sar într-o parte, apoi scâncind şi strângându-şi coada între picioare, se aşază pe zăpadă. Numai câinele din frunte, Numea, nu scoate nici un sunet.

Homionghi sare jos din sanie şi-l mângâie pe Numea.

– O, tu, cel mai înţelept dintre câini! Nu în zadar porţi în tine duhul lui Gorenghi…

De nu i-ar fi oprit Numea pe ceilalţi câini în loc, Homionghi s-ar fi prăbuşit în prăpastie. Bărbatul priveşte înfiorându-se. Departe, jos de tot, se vede oceanul acoperit de gheţuri. Numea, numai Numea a oprit câinii.

Homionghi-Umca-Naianghi se întoarse către ceilalţi, care se apropiau în goana:

– Opriţi! începu el să strige, făcând semne cu mâna deasupra capului. Opriţi!

Tribul se aduna în jurul căpeteniei.

– Toţi cei de faţă să ştiţi, rosti solemn Homionghi-Umca-Naianghi, că, din cea dinţâi pradă ce vom vâna, Numea va căpăta creierul şi sângele fierbinte! Căci lui îi datorăm salvarea vieţii mele! Ia uitaţi-vă ce prăpastie!

Cenghi-Cenghi scoase din sân o cârpă roşie şi-l legă pe

Numea la cap. Simhu-Upaci grai:

– Să-i înălţăm laude bunului spirit al lui Gorenghi, care sălăşluieşte în inima lui Numea, pentru că el, veghind, ne apără calea!

Şamanul, cu coarne de bou mascat pe cap, începu să cânte:

Mare părinte al tribului nostru,
Tu nu ne-ai părăsit!
Trupul tău şi-a găsit odihna,
Dar duhul veşnic viu,
Sălăşluind în corpul unui câine,
Asupra tribului nostru veghează..

– Asupra tribului nostru veghează, reluară monoton, toţi bărbaţii.

– Acum însă, vorbi Homionghi, trebuie să pornim mai departe. Altfel părintele-soare topi-va din nou zăpada. Şamane, te lauzi că ai ochi buni. Spune, oare ochii tai nu au zărit vreun coborâş spre mare?

Simhu-Upaci privi îndelung malul abrupt Nimeni nu observă zâmbetul plin de mulţumire ce-i trecu deodată pe faţă. Apoi şamanul închise ochii, scoase din sân o legătură de colţi de urs şi, bombănind vrăji de neînţeles, începu sa le învârtească deasupra capului. După aceea, pe nesimţite, porni şi el să se învârtească, mai repede, tot mai repede. Pe buze îi apăru spumă.

– Văd! Văd! strigă el deodată? şi căzu jos, aproape leşinat.

Ceilalţi îl duseră şi îl culcară pe o sanie, acoperindu-l grijuliu cu nişte piei de ren. Caravana porni în direcţia spre care şamanul căzuse cu capul.

Homionghi, care privea atent marginea prăpastiei, văzu curând în faţa lui o ieşitură. El opri câinii. Cornişa care cobora costiş de-a curmezişul malului abrupt putea să servească drept drum. Homionghi urcă în sanie şi

începu să coboare, frânând mereu cu piciorul.

Dădură curind de o panta lina, presărată cu blocuri mari de gheaţă. Se auzea susurul unor pâraie trezite la viaţă. Tălpicile săniilor se îngropau tot mai adânc în zăpada moale. Trebuia neapărat să coboare pe aceasta pantă ca sa iasă pe gheaţa netedă... Şamanul zăcea încă, istovit, plutind în lumea spiritelor şi căpetenia n-avea cu cine să se sfătuiască...

Homionghi-Umca-Naianghi nu observa îndată că s-au oprit câinii din mers. Întoarse capul şi-l văzu pe Numea mirosind un om pe jumătate culcat într-o băltoacă. Omul zăcea în nesimţire. Numai puşca mica de pe pieptul lui se ridica abia vizibil şi se lăsa în jos. Însemna că respiră!

Era un am alb. Pentru salvarea unui om alb se poate căpăta o buna răsplata!

Homionghi sări din sanie şi alergă spre necunoscut. Se lăsă în genunchi, de-a dreptul în apă, şi lipi urechea de pieptul omului. Da, trăieşte!

Mare noroc a avut că a dat peste un om alb!

– Ei, strigă el, chemând cu mâna. Cenghi-Cenghi, Palci-Nochia! Veniţi repede încoace!

Homionghi nu voia să le ceară celorlalţi ajutor, ca să nu fie nevoit să împartă cu ei răsplata ce-o va primi.

Cele două femei veniră în fugă şi-l ajutară pe bărbatul lor să-l ducă pe necunoscut şi să-l culce pe sanie. Homionghi porni pe jos, alături de sanie.

Zărind în stingă lor o adâncitură ca o firidă săpată în malul acoperit de gheaţă, Homionghi goni câinii într-acolo.

– Facem aici un popas, până se mai prinde gheata puţin!

Lângă străinul culcat pe blănuri, cele două femei făcură un foc de untură de focă amestecată cu balegă uscată şi muşchi. Se ridică un miros îngrozitor.

Necunoscutul îşi reveni în simţiri, strănută, scoase din buzunar un bidon, bău din el o bună înghiţitură şi abia

atunci începu să se uite în jur.

Nu, probabil că tot mai aiurează: vede numai draci şi vrăjitoare, iată şi flăcările iadului... Cel care se apropie acum de el trebuie să fie Scaraoţchi în persoană. Ce coarne de berbec bătrân poartă pe cap!

Probabil că a mâncat prea mult şi a băut peste măsură, şi-acum coşmarul nu-i dă pace! În faţa lui se află, desigur, cei cărora cu mâna lui le-a scos dinţii de aur din gură ori le-a smuls părul, cei pe care i-a trimis ca material pentru experienţe medicale, chimice şi altele...

Johnny repezi un picior în Simha-Upaci, care se apropiase, iar şamanul abia se ţinu să nu cada cât era de lung. Răsună ca un clinchet râsul lui Cenghi-Cenghi, şi după dânsa începu să râdă întregul trib. Johnny se uită în jurul lui şi puse mâna pe automat. Dar dacă nu-i vis, ci realitate? Drace, se află doar în Arctica! Iar dacă într-adevăr există iadul, numai pe-aici, prin blestematele astea de locuri, poate să fie?

– Hei, tu, încornoratule! strigă Johnny strângând în mână pistolul automat. Fă-te-ncoa! N-auzi? Mai, mai aproape!

Înclinându-se adânc şi zâmbind slugarnic, Simha-Upaci se apropie de Johnny Norocosul.

CUM SE CREEAZĂ OPINIA PUBLICĂ

Automobilul lui Jim Pratt, care se grăbea să ocupe un loc liber în parcul de maşini, era cât p-aci să intre în automobilul lui Stanley Mac-Dan. Jim o luă la goană spre uşa de intrare. Stanley Mac-Dan, un grăsan scund, bolnav de astmă şi de podagră, alerga cât îl ţineau picioarele betege în urma lui şi striga cu voce răguşită:

– Alo, Jim! Ce mai faci? Ce-ţi face nevasta, copiii?

– Mulţumesc, toţi sunt bine! îi răspunse Jim peste umăr, grăbit din cale-afară.

– Stai un moment! Vreau să-ţi vând un pont...

– Mulţumesc. Mai târziu.

Pratt apucă să se urce în liftul-expres, care se şi puse în mişcare. Într-o frântură de secundă, el mai avu timp sa vadă în dosul uşii obrazul congestionat al lui Stanley, care gesticula din mâini, gata-gata să se sufoce.

Expresul zbură până la al 35-lea etaj. Uşile se deschiseră larg, şi pasagerii o rupseră la fugă, pe coridor, cât îi ţineau picioarele. Vai! Jim întârziase! Deşi era încă devreme, ambele uşi ce dădeau în biroul "Societăţii pentru exploidri îndepărtate" erau asaltate de o gloata de reporteri. Toţi voiau să-l vadă pe Charlie Hustings – bătrânul marabu –, însă nu era nicăieri de găsit. Jim află că, înainte de a veni aici, unii reporteri au trecut pe la vila din Iverton. Alţii pe la locuinţa de pe Bulevardul Mării şi chiar la locuinţa domnişoarei Fromley – o cântăreaţă de varieteu care era protejata lui Charlie – dar şeful "Societăţii de explorări îndepărtate" parcă intrase în pământ. Reporterii erau încredinţaţi că Hustings va veni la birou ca de obicei la ora nouă.

Cine mirosise cel dintâi vestea senzaţională, nu se ştie. Fiecare pretindea că a aflat înaintea tuturora. Dar de fapt nimeni nu ştia nimic precis. Cert este că în momentul când avionul cu cvadrimotor ateriza pe aeroportul de lângă Iverton – înainte de a apuca omul de serviciu, care era în acelaşi timp şi informator el celui mai mare ziar din Iverton, să telefoneze la redacţie – sute de maşini ale reporterilor goneau din toate colţurile oraşului spre hotelul „Victoria”. Curând cinci limuzine îi aduseră acolo pe cei nouăsprezece exploratori polari. Lângă intrare îi aştepta mulţimea de reporteri. Cei nouăsprezece, toţi în costume maro, ghete maro şi pălării tari maro, unii cu feţele bandajate, alţii cu braţele prinse în eşarfe, ieşiră din maşini şi trecură plini de importanţa prin mulţime. Întrebările curgeau, aparatele fotografice ţăcăneau, carnetele de autografe se întindeau spre călători. Cineva începu să strige: "Slavă mândrilor reprezentanţi ai

naţiunii! De trei ori ura pentru curajoşii noştri exploratori polari!" Exploratorii nu scoaseră însă nicio vorbă, feţele lor rămaseră nepăsătoare.

Şi iată că se petrecu ceva fără precedent în practica reportericească: abia intraţi în hotel, „eroii arctici” dispărură fără urme.

Ca din greşeală, reporterii dădeau buzna în camerele ocupate de curând şi, murmurând scuze, ieşeau nedumeriţi…

Jim Pratt îşi sacrifică toţi banii ce-i avea asupra lui, ceasul şi chiar stiloul său preferat numai ca să capete vreo informaţie, o indicaţie cât de vagă sau măcar vreo aluzie de la personalul hotelului. Doar nu puteau intra în pământ cei nouăsprezece călători respectabili!… Toate sacrificiile lui Jim nu duseră însă la niciun rezultat.

Astfel că aşii ştirilor senzaţionale, complet derutaţi, începură să-l caute pe Hustings. Era clar că bătrânul marabu trebuia să se afle împreună cu exploratorii sosiţi din Arctica: erau doar musafirii lui…

Biroul lui Hustings nu se deschise nici la orele nouă, nici la zece şi nici la unsprezece. Pierzându-şi răbdarea (iar unii chiar şi slujba), reporterii începură să se împrăştie, când deodată se deschise uşa şi în cadrul ei, din norii groşi de fum de ţigări, Charlie cel chel se arăta în persoană. Charlie Hustings aruncă o privire nepăsătoare asupra mulţimii impresionate şi dintr-o singuia lovitură înlătura toate reproşurile:

– M-aţi căutat peste tot, probabil, numai acolo unde trebuia, nu. Eu nu sunt deloc adversarul publicităţii şi n-am fugit câtuşi de puţin de reprezentantul presei. Am încuiat însă uşa pe dinăuntru încă de aseară din cauza unei şedinţe care a durat toată noaptea. Dar de ce n-aţi bătut în uşă? V-aş îi deschis imediat…

Intre timp, risipindu-se fumul, reporterii, uimiţi, îi văzură pe cei nouăsprezece călători aşezaţi în jurul unei mese lungi şi masive, toţi cu ţigări de foi în gura şi cu

aceleaşi pălării tari, maro, trase pe frunte. Nouăsprezece bărbii erau scoase brutal în afară nouăsprezece perechi de picioare se odihneau pe masa.

– Un moment! îi opri Hustings pe reporterii care se îngrămădeau în uşă. Din însărcinarea curajoşilor cercetători am să vă fac o comunicare oficială. Dar mai înainte trebuie să vă previn că niciunul din aceşti stimaţi călători nu au de gând să dea interviuri particulare sau să scrie articole pentru ziare. În afară de cele ce veţi auzi de la mine, n-o să mai reuşiţi să aflaţi nimic. Aşadar nu vă mai pierdeţi timpul degeaba… Poftiţi..

Bloc-notesurile şi stilourile erau de mult pregătite. Jim Pratt, aşezându-se pe vine, cu spatele rezemat de perete, îşi şi aranjase pe genunchi maşina de scris, iar Stanley Mac-Dan, din cabina telefonică, îi făcea semne cu mâna prin gesturi, Pratt îi răspunse lui Mac-Dan: „Sunt de acord să lucrăm împreună, cu condiţia ca prima comunicare să fie transmisă redacţiei mele, iar a doua - redacţiei tale”.

N-apucară să se înţeleagă bine şi Charlie Hustings începu:

– Ieri un avion ultrarapid al aviaţiei militare a adus la Iverton nouăsprezece cetăţeni de-ai noştri care şi-au consacrat viaţa explorărilor îndepărtate. Din păcate, din ultima expediţie: nu s-au mai întors trei dintre participanţi: prea cunoscului savant –explorator al Arcticei domnul Jonathan Blackpig, conducătorul acestei expediţii, renumitul aviator polar Dick Eschen şi veteranul călătoriilor polare, cel mai bătrân dintre exploratorii Arcticei, Emery-Anton Coogly. S-ar putea să nu-i mai vedem niciodată. Îndeplinindu-şi datoria şi înaripaţi de visul nobil de a ridica şi mai sus deasupra lumii steagul cu lună al Moniei, cei trei îndrăzneţi călători şi-au continuat drumul spre ţinta propusă, înfruntând rigorile Arcticei. Iar aceşti nouăsprezece curajoşi călători rămaşi, neputând să repare avionul accidentat, au pornit

în căutarea tovarăşilor dispăruţi. După extraordinare peripeţii, rămaşi fară provizii şi combustibil, membrii expediţiei cu luat hotărârea să se înapoieze spre mare. Aproape de coastă, curajoşii cercetători au fost atacaţi de un submarin necunoscut, de tip nou. Acesta a apărut pe neaşteptate dintre gheţuri şi s-a năpustit asupra lor. Echipajul acestui submarin i-a somat pe vitejii noştri să se predea. Dar necunoscuţii s-au înşelat în socotelile lor: cei nouăsprezece onorabili cetăţeni ai marii Monii democratice n-au permis să fie compromisă onoarea steagului cu lună! Agresorii au primit riposta cuvenita. Cu toată extenuarea, cei nouăsprezece cercetători au făcut faţă atacului dat cu forţe superioare de agresorul înarmat cu o armă optică necunoscută, rezistând până la sosirea avionului nostru militar care le-a venit în ajutor. Soarta celor trei eroi pierduţi în gheţurile Arcticei ne îngrijorează în mod serios, în special din cauza apariţiei în regiunea unde ei efectuau cercetările a acelui submarin misterios care, între altele, poate să şi zboare. Aceasta maşină de tip universal aparţine unei puteri care ne este binecunoscută. De trei zile, aviaţia noastră militară face cercetări minuţioase, care, din păcate, nu au dat deocamdată nici un rezultat… "Societatea pentru exploatări îndepărtate" adresează un cald apel tuturor locuitorilor Moniei să sprijine misiunea ei culturala în ţările sălbatice ale Arcticei şi să cumpere acţiunile nou emise, "Gheaţa de aur". Donaţiile pentru fondul de căutare e a celor trei membri rătăciţi ai expediţiei, şi în caz de nereuşită pentru fondul de ajutorare a văduvelor şi a orfanilor acestora, se primesc la toale filialele Băncii naţionale în contul curent 00.363.794. Aceasta este tot ce am avut să vă comunic. Domnilor, vă mulţumesc!

Când în cameră nu mai rămase niciun ziarist, Hustings închise uşile şi, trecând pe lângă eroii Arcticei, care nu se urniseră de pe scaune tot timpul interviului, intră în biroul său. Acolo luă receptorul şi, cu degetul lui strâmb,

formă un număr cu multe cifre.

– Va rog frumos cu doamna Claudia, gânguri Charlie înclinându-şi cu respect chelia. Bună ziua, doamnă Claudia! Va rog să-i transmiteţi scumpului dumneavoastră soţ că la bătrânul Hustings totul este în perfectă ordine… hm"… După cum era de aşteptat… Respectele mele, doamnă Claudia!

Puse receptorul în furcă şi mai rămase câtva timp, pe loc zâmbind slugarnic, fără să-şi schimbe poziţia incomodă…

În acest timp reporterii luau cu asalt telefoanele disponibile.

Senzaţie! Senzaţie! Succesul depindea acum de secunde, onoarea profesională de iuţeala picioarelor şi de dibăcia limbii.

Concursul de viteză, început pe coridorul celui de-al 35-lea etaj al zgârie-norului, se continuă ca la ştafetă în birourile sumbre ale redacţiilor şi în secţiile tipografiilor. În sfârşit iată-i pe vânzătorii de ziare strigând pe străzi, care mai de care:

"Mâna unei puteri necunoscute"! "Răsăritul a pornit spre nord!" "Cortina de fier deasupra Arcticei!" "Graniţele noastră sunt în pericol!" "De azi niciun monian nu mai poate dormi liniştit!" "Soarta copiilor noştri este ameninţata!"…

Cel mai mare succes în dimineaţa aceea îl avu micul şi isteţul vânzător de ziare care inventă un titlu nepublicat în niciun ziar:

"Primele victime"! striga el. "Primele victime!!"

Din toate părţile i se întindeau mâini cu monede, şi teancul gros de ziare dispăru într-o clipă din mâinile lui.

Posturile de radio începură că emită şi ele această veala senzaţională, colportbad-o – în aceeaşi dimraegvă —prin toaie colţurile lumii. Şi câte nu scorneau aceşti zeloşi comentatori!” Ba că-i „mina Moscovei* la mijloc, ba că. Cortina de lier a inceput ^a acopere în mod

treptat iutieaga omenire”, ba că „bazele ruseşti. Sint aproape de tot”... În acest iatrat turbat nu exista niciun pic de logică, dar parca mai era vorba de logica?! Cu cât o minciună este mai grosolană şi mai absurdă, cu cât o calomnie este mai mârşavă, cu atât mai eficace acţionează ea asupra nervilor cetăţeanului, cu atât li-i celor interesaţi mai uşor să-l deruteze pe cetăţean şi la urma urmei, să-l sperie, scoţându-l din minţi.

"SVIETOLIOT II"

Două zile mai târziu, cam pe la opt seara, după ora locală, Harry care stătea de vorbă lângă cabină zări la orizont un punct strălucitor. El crezu la început că-i vreo stea şi nu-i trezi pe tovarăşii săi care se odihneau. În Arctica se întâmplă adesea să apară stelele chiar când nu apune soarele.

Când văzu însă că steaua creşte din ce în ce şi se apropie cu iuţeală, Harry strigă:

– Sculaţi, tovarăşi! Vine!

Solnţev ieşi cel dinţii din cabină: nu se lipea somnul de el. Privi, şi începu să strige:

– Ura! Ai noştri!

Irinin şi Râbnikov coborâră şi ei curând. Nu mai exista nicio îndoială: "Svietoliot II" se apropia de ei ca vântul. Nu trecu niciun minut, iar maşina ateriză lin pe gheaţă. Din ea coborâră Fiodorov şi Nadea. Lev îşi strânse soţia puternic în braţe.

– Îţi mulţumesc, draga mea!

– Tovarăşe şef, îi raportă Fiodorov, din ordinul ministrului, "Svietoliot II" a sosit şi vă stă la dispoziţie. Pe drum n-am avut de întâmpinat nicio greutate.

– Mulţumesc, tovarăşe Fiodorov, răspunse Lev, strângând mâna ajutorului său.

Fiodorov îi dădu lui Solnţev un plic. Lev citi repede scrisoarea şi spuse:

– N-avem timp de pierdut. Tovarăşe Fiodorov, te rog să montezi imediat stratociclul. Ai să pleci cu el înapoi. „Svietoliot III” trebuie pus la punct în câteva zile. Lucrurile au luat o asemenea întorsătură, încât ar putea să ne fie de folos în orice moment. Transmite-i ministrului din partea mea că am să mă conformez întocmai directivelor primite. Raportează că am şi luat legătură cu persoana de naţionalitate necunoscută care trăieşte pe insula descoperită de noi şi că, după toate probabilităţile, ne vom folosi chiar astăzi de… hm… colaborarea sa.

Douăzeci de minute mai târziu, libelula argintie îşi luă zborul şi porni cu viteza maximă spre sud-est, iar noul "Svietoliot", după ce se ridică în aer, se îndreptă spre nord.

Curând aterizară în faţa locuinţei lui Robinson Polar, cel cu nasul roşu. De data asta, stăpânul insulei se arătă foarte ospitalier. Îi invită pe oaspeţi şi le oferi cafea. Nu întrebă de ce au întârziat, şi primind cu mulţumiri ciocolata oferită de Solnţev începu s-o mănânce cu poftă.

– Ţara dumneavoastră este o ţară mare, spuse el cu o voce cucernică. Dar dacă nu mă înşel, n-aveţi colonii în regiunile tropicale. De unde luaţi ciocolata?

Voia pesemne să se arate mai prost decât era în realitate.

– Arbori de cacao cresc la noi în împrejurimile oraşelor Suhumi şi Poti, îi răspunse Râbnikov, iar peste câţiva ani n-o să mai existe în lume fruct care să nu crească şi în U.R.S.S. Ai auzit de Miciurin? Dar despre miile de miciurinişti, caie îi continuă opera ai auzit? La noi, în U.R S.S., vor creşte fructe care nu exista nicăieri.

– Vă cred, domnii mei, se declară Robinson, uimitor de repede, de acord. Ştiu eu: ruşii sunt fanatici, şi în special bolşevicii. Dar… să lăsăm această discuţie. N-are niciun rost să ne certăm pentru motivul că avem regimuri politice diferite… Mi se pare că dumneavoastră propagaţi acest lucru… Permiteţi-mi să vă întreb: aţi plecat de mult

din Moscova?

– Noi? Acum trei zile, iar dânsa, Lev arătă spre Nadea, a venit chiar astăzi.

– Nu vă supăraţi, dumneavoastră vorbiţi bine limba engleză?

– Eu aşa cred, îi răspunse Lev.

– Înţelegeţi? Aţi vrut probabil să spuneţi „acum trei săptămâni” şi aţi spus „acum trei zile”… Aţi greşit, nu-i aşa?

– Nu, n-am greşit deloc. Tocmai asta am vrut să spun, că am plecat acum trei zile, iar asistentul meu, Nadejda Alexeevna, a avut treabă la Moscova şi s-a întors astăzi. Apropo, domnule Robinson Polar, aş vrea să vă întreb ceva, dacă se poate… numai să nu mă socotiţi cumva prea indiscret…

– Poftim, vă rog, întrebaţi…

– Am văzut nişte bande înarmate pe-aici, prin apropierea insulei dumneavoastră. Ce rost au?

– Vă referiţi la soldaţii Moniei? Forţele armate ale marii Monii democratice apară Arctica de invazia armată a statelor totalitare…

– Şi care state le socotiţi dumneavoastră totalitare? îl întrebă Solnţev cu un surâs sincer; el ştia prea bine că monienii folosesc adeseori cuvântul „totalitar” pentru a-şi acoperi propriile lor tendinţe de acaparare

Robinsen Folar molfăi din buze:

– Am mai avut onoarea sa vă comunic, bâigui el, că am părăsit lumea de vreo douăzeci de ani şi de atunci nu m-a mai interesat ce se petrece dincolo de limitele insulei mele. O dată la câţiva ani ne mai vizitează câte un vapor… uneori aterizează avioane moriene. Eu vă repet numai ceea ce am auzit de la cei care mă vizitează din când în când.

– Noi n-am sosit aci pentru discuţii politice, se amestecă Irinin în conversaţie. În ce priveşte soldaţii, noi ştim, dacă nu altfel, măcar după uniformă, să-i deosebim

de bandiţi. Aceia pe care i-am întâlnit nu sunt soldaţi. Am fost nevoiţi să-i dezarmăm: voiau să facă uz de arme pentru a pune mâna pe maşina noastră…

– Nu… nu se poate! O, nu! Este o eroare! Ce să caute bandiţi şi hoţi în gheţurile Arcticei? La noi e linişte deplină! Pe unele insule mai spre sud de noi există într-adevăr soldaţi monieni…

– Dar despre Oraşul Subteran aţi auzit? îl întrebă Solnţev pe neaşteptate.

Faţa lui Robinson, Polar nici nu tresări. Ridică privirea şi întrebă cu nevinovăţie:

– Despre ce?

– Despre Oraşul Subteran.

– Şi unde se afla acest Oraş Subteran? întrebă gazda cu un aer şi mai nevinovat.

Lev îşi dădu seama că de la acest domn cu nasul roşu, n-o să poată afla nimic. Tăcu puţin şi apoi schimbă vorba:

– Alaltăieri mi-aţi promis că ne veţi însoţi într-un zbor deasupra insulei dumneavoastră…

– O, nu vă închipuiţi cu câtă plăcere mi-aş privi de sus posesiile, acceptă amabil domnul Robinson Polar. Şi când voi putea fi înapoi acasă?

– Când doriţi dumneavoastră?

– Aş vrea dacă se poate chiar astăzi. Sunt obişnuit să dorm numai în patul meu.

– Bine, până la miezul nopţii veţi fi acasă.

Robinson Polar clătină din cap.

– Glumeşti, tinere, şi mie nu-mi plac glumele de acest fel.

– Dar nu glumesc deloc. Până la miezul nopţii avem tot timpul să vizităm insula dumneavoastră cu de-amănuntul.

– Voi, ruşii, sunteţi un popor perseverent, foarte perseverent… Dar cine-mi garantează că vă veţi ţine de promisiune? Şi dacă întârziaţi? Sau dacă se întâmplă un

accident şi nu mă mai întorc nici mâine, nici poimâine? Cine răspunde de toate astea?

Robinson Polar privi şiret printre gene.

Râbnikov, care tot mocnise în el, nu mai putu răbda.

– Vasăzică dumneavoastră nu ne credeţi?! Marinarul se întoarse cu tot corpul spre insularul care zâmbi satisfăcut. Bine! Atunci pleacă dumneata cu tovarăşii mei, iar eu rămin aci până vă întoarceţi, drept garanţie pentru securitatea dumitale.

– Stimate membru al expediţiei ştiinţifice, începu Robinson cu o voce mieroasă, domnule…

– Râbnikov, îi suflă Nadea.

– Mda… Domnule Râbnikov, dumneata consimţi în mod generos să rămâi aici până la întoarcerea mea. Asta reprezintă într-adevăr o garanţie, o garanţie pur juridică. Dar cum rămâne cu garanţia comercială?

– Nu înţeleg, ridică Solnţev din umeri.

– Chiar nu înţelegeţi? închipuiţi-vă că nu ne vom putea întoarce astăzi, ci abia mâine. Nu înseamnă că-mi pierd o zi întreagă? După cum vedeţi, eu mă mulţumesc cu foarte puţin, dar acest puţin nu îmi vine din cer, ci îl câştig din pescuitul balenelor, din vânatul animalelor marine, precum şi din topirea grăsimilor… Toţi locuitorii insulei lucrează în întreprinderile mele. Acum înţelegeţi ce-ar însemna să lipsesc măcar o zi? Dacă din vina dumneavoastră sunt reţinut undeva departe de acest loc, cine-mi compensează pierderile?

– Am înţeles. Dumneata la asta te gândeşti? Solnţev începu să râdă. Vasăzică izolarea dumitale pe această insulă este în legătură şi cu afaceri comerciale… Atunci să căutăm să ne înţelegem. Ce garanţii doriţi din partea noastră?

– Una obişnuită, aşa cum se obişnuieşte între oameni de afaceri: un contract cu indicarea retribuţiei zilnice şi a daunelor cominatorii progresive în cazul nerespectării contractului.

– Sunt de acord!... spuse Lev, abia ţinându-şi râsul. Semnez un astfel de contract pentru că sigur nu poate exista vreo forţă care să mă împiedice să vă aduc înapoi până la miezul nopţii, ba poate chiar şi mai devreme. Dar în cazul ăsta vă rog şi pe dumneavoastră să vă grăbiţi.

– Staţi. Asta nu e încă totul. Trebuie sa stabilim în mod precis valoarea daunelor. Dacă dumneavoastră nu mă aduceţi acasă până la miezul nopţii, atunci sunteţi obligaţi în cursul primei săptămâni să-mi plătiţi pentru fiecare zi, chiar incompletă, suma de o sută de mii, în moneda Moniei. Iar dacă această călătorie, indiferent din ce cauză, se va prelungi peste şapte zile, atunci pentru fiecare săptămână, chiar abia începută, trebuie să-mi mai plătiţi încă o sută de mii, peste daunele zilnice sus-menţionate.

– Ce să zic, n-are pretenţii deloc sihastrul nostru! mormăi pe ruseşte Râbnikov. Uite cine şi-a găsit să fuga de deşertăciunile lumii...

Lev dădu din cap în semn de aprobare.

– Bine, sunt de acord. Să redactam imediat contractul, deşi vă mărturisesc că niciodată n-am încheiat un contract cu vreo persoană particulară.

– Mă rog. Dacă nu doriţi, nimeni nu vă sileşte, dădu din umeri propovăduitorul creştinismului printre eschimoşi. Eu însă ştiu perfect că aveţi un anumit interes pe această insula. Dumneavoastră spuneţi că este un interes ştiinţific. Fie. Nu mă interesează afacerile dumneavoastră. Îmi sunt de ajuns afacerile mele care nici pe dumneavoastră nu vă interesează. Eu doresc numai să evit ca întreprinderile mele să aibă pierderi.

– Mare coţcar, exclamă Râbnikov, nemaiputând să se stăpânească.

– Nadiuşa, spuse Lev, căutând să-şi păstreze calmul, scrie te rog, eu am să-ţi dictez... şi adăugă pe ruseşte: degeaba-şi cască gura rechinul ăsta, că tot n-o să se aleagă cu nimic. Până la miezul nopţii va fi acasă.

Robinson îi întinse grăbit Nadiei hârtie şi cerneală.

– Un moment. Am uitat încă un punct trist, dar foarte necesar. Este vorba despre asigurarea vieţii. Nu ştiu dacă dumneavoastră sunteţi asiguraţi, eu însă nu mă mişc din loc până nu vă veţi declara de acord să-mi asiguraţi viaţa pentru suma de cinci sute mii. Dacă mor, să profite careva de pe urma morţii mele şi să se bucure serios, că doar jumătate de milion nu-s bani de aruncat. Astfel că dumneavoastră trebuie să înscrieţi şi acest punct în contract. Dar nu numai să introduceţi clauza în contract, ci să mă asiguraţi imediat, eliberându-mi o poliţă de asigurare pe care o voi depune în casa mea de bani… Fără asta nu mă mişc din loc.

Răbdarea lui Lev era pe sfârşite; totuşi el mai zâmbea.

– Bine, primesc şi această condiţie… Dar de unde să luăm aici poliţă de asigurare? înţeleg o cerere de asigurare, pe care o putem face prin radio, dar ca să căpătăm şi poliţa de asigurare prin radio, asta-i imposibil!

– Nu, cererea nu mă mulţumeşte, dar dacă doriţi să încheiaţi o asigurare pentru viaţa mea, sunt gata să vă servesc în calitatea de reprezentant al societăţii de asigurare "Crucea şi Ancora". Iată împuternicirea mea: legitimaţia şi procura. Iată chitanţierul şi formularul de poliţă. Dar înainte de a completa formularul trebuie să-mi plătiţi prima rată de asigurare: şapte mii patru sute optzeci şi unu.. Puteţi să plătiţi această sumă în numerar? Atunci vă completez poliţa, semnăm contractul şi zburăm. Nu puteţi, afacerea nu se face. Eu nu voi zbura cu dumneavoastră şi protestez în mod categoric împotriva oricărui zbor deasupra insulei mele!

– Pot plăti această sumă în moneda oricărei ţări europene… Lev se uită nerăbdător la ceas.

– Nu orice monedă şi nu europeană, ci numai în moneda Moniei! Ce să facă societatea de asigurare cu orice monedă? Ea se află doar în Monia. Iar ca să pierd

eu diferenţa de schimb, să-mi fie iertat, nu sunt de acord…

– Cu permisiunea dumneavoastră, am să vă fac eu schimbul de valută, spuse Lev. Dar nu acum. Nu ne putem pierde timpul cu astfel de fleacuri. Ne-ar trebui cel puţin câteva ore ca să zburăm până la cea mai apropiată bancă.

– Câteva ore? Hm! Aţi vrut să spuneţi câteva zile!

– Nu, numai ore. Dar acum nu-mi pot permite nici acest lux. Fiecare oră ne este foarte preţioasă, astfel că va trebui să renunţăm la ajutorul dumneavoastră.

Robinson dădu din umeri:

– Ruşii sunt un popor încăpăţânat, îl bătu el pe Lev pe umăr. Ei bine, ca să nu spuneţi că nu vă dau concursul, mă mulţumesc numai cu contractul, poliţa de asigurare şi o chitanţă pentru suma respectivă, socotită la cursul zilei cu o mică marjă pentru eventualele diferenţe de curs. Cum s-ar zice, o autoasigurare. Astfel că… Robinson luă o coală de hârtie şi începu să calculeze repede, mormăind ceva pe sub nas. Vă rog să semnaţi o chitanţă pentru şapte mii patru sute optzeci şi unu în monedă moniană sau pentru un milion patru sute de mii de franci vest europeni.

– Robinson oftă: – O, niciodată n-a avut moneda europeană un curs atât de scăzut!

– De ce oare? întrebă curios Lev.

Robinson oftă şi mai trist.

– Ei, sunt atâtea şi atâtea cauze. Dar principala cauză, cred eu este faptul că vestul primeşte ajutoare din partea Moniei. Cu banii altor state nu poţi să cumperi nimic. Mergi în piaţă cu un car din aceste hârtii şi abia te întorci cu un coş de provizii. – Robinson îşi dădu seama că a spus ceea ce n-ar fi trebuit să spună, şi continuă cu voce tare: – Să-i mulţumim marii democraţii moniene! Dacă n-ar fi fost ea, vestul nu s-ar mai fi putut reface niciodată după război.

– Am toată simpatia pentru ţările din vest, – spuse Lev, neputându-şi ascunde un surâs sarcastic.

– Pe pământul multor ţări vestice n-a explodat niciun obuz şi n-a căzut nicio bombă, şi totuşi, cu ajutorul faimoasei democraţii moniene, moneda lor a ajuns de râs…

– Nu-i nimic, – îi răspunse cu curaj Robinson. – Oamenii deştepţi ştiu să câştige foarte bine şi în ocazii dintr-astea…

– Cum anume?

– O, sunt destule mijloace. De pildă unii au legături cu băncile. Omul de afaceri obţine un credit mare pe termen de câteva luni, poliţele lui pot fi uşor scontate. De ce ar mai exista bănci dacă nu pentru scontarea poliţelor şi pentru obţinerea creditelor? În zilele noastre însă, numai unii oameni obţin credite, mai bine zis – chiar aceia care conduc băncile, desigur prin persoane interpuse. Presupune deci că eu am căpătat astăzi un credit de câteva milioane. Imediat cumpăr cu aceşti bani marfa căutată, care se cumpără la orice preţ. Altceva nu-mi mai rămâne nimic de făcut. Restul se aranjează singur. Marfa se scumpeşte în fiecare zi, iar banii se ieftinesc. Până îmi vine termenul de plata, marfa s-a scumpit, iar banii şi-au pierdut mult din valoare. Am obţinut un credit de cinci milioane, aceeaşi suma o restitui băncii. Pe când marfa cumpărată cu aceşti bani, a ajuns să valoreze miliarde!

– Mai există şi alte mijloace? – întrebă Lev. Ar fi vrut să audă din gura pustnicului, care se aprinsese la vorbă, cele mai noi mijloace ale jafului de bursă.

– Ehei, câte nu sunt! Există fel de fel de operaţiuni bancare. Presupunem că băncile primesc depuneri… Totdeauna când există greutăţi financiare, oamenii cu simţ comercial plasează capitalul lor în afaceri, iar rentierul tâmpit sau acei care au pus la o parte câţiva franci sau mărci pentru zile negre se grăbesc să-i depună la bancă. Cu cât o firma este măi solidă, cu atât primeşte

mai multe depuneri. Cursul banilor scade cu fiecare zi. Dar micul depunător ce-şi zice: o să treacă şi această criză, şi banii o să-şi recapete din nou cursul real. Eu nu mă ating de depunerea mea, ba dimpotrivă o să caut să mai depun. Iar într-o zi bancherul lansează un zvon: "Mă tem că în curând voi fi forţat să sistez plăţile". Toată lumea dă buzna la banca. Panică... Mulţimea ameninţă să devasteze banca. Apare un reprezentant al bancherului: "Domnilor, ce s-a întimplat?" – "Aţi bancrutat!" – răspund depunătorii jefuiţi. – "Noi am bancrutat? Cine a îndrăznit să spună acest lucru?" Banca se deschide. Toată lumea dă buzna la casă şi-şi recapătă integral depunerile şi uneori chiar şi dobânzile. Franc pentru franc, coroană pentru coroană. N-ai de ce să te plângi. Numai că nu mai sunt aceiaşi franci sau aceleaşi coroane. Dar poţi să-i ceri băncii să-ţi recalculeze banii la cursul adevărat? Nu poţi. Cursul adevărat este stabilit numai de bursa neagră, de piaţa zilei. Banca însă, ca şi guvernul, se preface că totul este în ordine şi că banii lor sunt bani buni. Judecaţi acum şi dumneavoastră... O, da! Astăzi orice om deştept se poate îmbogăţi uşor. Pentru că în vest contează iniţiativa particulară şi spiritul comercial. Acolo exista libertatea comerţului şi nimeni nu îndrăzneşte s-o tulbure. Da, da!

– Ştiţi însă cum trăiesc astăzi în vest muncitorii care n-au ce munci, mai cu seamă acum, când ţările vestice primesc ajutoare atât de generoase?

– Cum n-au ce munci? Ba muncesc cu toţii... Construiesc fortificaţii, aerodroame pentru aliaţii de peste ocean, construiesc drumuri, sapă canale... Desigur plata nu e prea mare, ca de obicei la lucrările edilitare. În schimb ei capătă în fiecare zi o strachină de supă. Astfel că toată vorbăria despre foamete este numai propagandă... Anul trecut am fost pe continent şi am văzut cu ochii mei. Este organizată o mare bucătărie şi fiecare muncitor capătă o strachină de supa. Este un

spectacol înălţător: cel cărora soarta le-a dat mult dau din prinosul lor şi celor nevoiaşi.

– Dar bine se mai trăieşte în vest, făcu ironic Lev.

În tot timpul discursului ţinut de "pustnic" el avusese timp să scrie contractul şi chitanţa, semnă tot ce trebuia şi îşi şterse mâinile cu batista.

– Acum nu ne mai reţine nimic, nu-i aşa? Putem pleca!

– O, da. Putem pleca, spuse Robinson punând hârtiile în casa de bani. Şi pot să vă spun că am tăcut azi o afacere bună. Chiar foarte bună. O, da. Acestea, arătă el spre casa de bani, îmi vor aduce bani buni, adevăraţi. Cine să vă creadă că mă veţi aduce chiar azi înapoi acasă?! Aşadar, să pornim la drum, domnilor! el îşi atârnă de umăr o puşcă şi un rucsac, luă în mână un băţ gros cu noduri, şi pe braţ o şubă. Să fie într-un ceas bun! şi întorcându-se spre crucifixul ce atârna în colţ deasupra casei de bani, îşi făcu cruce.

JOHNNY ÎŞI ARANJEAZA TREBURILE

Soarele e şiret nevoie mare: sa uitat în tabără, a văzut că toată lumea doarme şi a coborât repede la marginea cerului după treburile lui. Dar Homionghi-Umca-Naianghi este şi mai şiret: el se prefăcea numai că doarme. Când părintele-soare îşi întoarse spatele, Homionghi trezi tribul, porunci să se înhame, şi câinii porniră trăgând cu uşurinţă săniile pe pojghiţa de zăpadă întărită.

Johnny stă culcat pe sania căpeteniei. Îi e cald şi bine pe blănurile de ren. Homionghi însă, obosit şi nedormit, aleargă alături de sanie. Şi totuşi e mulţumit. A salvat un călător alb. Pentru asta albii o să-i dea mulţi bani. O să-şi cumpere o armă adevărată, o cămaşă adevărată de stambă roşie şi două sticle mari cu apă de foc. Singur o să bea toată apa de foc. Poată o să-i dea puţin şi lui Cenghi-Cenghi. Dar dacă-i dă lui Cenghi- Cenghi, atunci o să fie nevoit să-i dea şi lui Palci-Nochia. Nu, n-o să

cumpere două, ci trei… cinci sticle… atunci ce chiolhan o să fie! Toţi o să se îmbete, iar el mai mult ca toţi.

Un singur lucru îl nelinişteşte pe Homionghi: de ce nu spune nimic omul alb pe care l-a scăpat? Stă culcat pe blănuri, se uită la cer şi tace. Homionghi caută să-i prindă privirea şi-i zâmbeşte slugarnic, ploconindu-se, dar i se pare că omul alb se uită prin el ca printr-o pojghiţă de gheaţă. Iar el, Homionghi, ce să-i vorbească? El nu-i cunoaşte limba. Cu albii numai Simhu-Upaci ştie să se înţeleagă. Dar în şaman nu poţi să ai încredere, că-i viclean: cine ştie ce-i mai zice albului. Te pomeneşti că umblă să-i ciupească din răsplata care numai lui i de cuvine… Ba poate că-i ia totul… Nu, şamanul trebuie ţinut cât maf departe de omul alb.

Câinii zboară, nu altceva. Sub tălpicile săniilor scârţâie crusta subţire de gheaţă albăstruie. Neobositul Homionghi aleargă pe lângă atelajul lui. În urmă de tot, cu cele două sănii ale lui, marele şaman Simhu-Upaci încheie lanţul caravanei. Pe săniile lui a adunat multe bogăţii. Draci de mare uscaţi, ce seamănă cu nişte plozi abia născuţi, cranii şi oseminte, colţi şi dinţi de animale şi de oameni. Totul este bine împachetat tu nişte saci mari, canadieni, legaţi cu sfoară englezească; o toba burduhănoasa, care bubuie în timpul vrăjilor solemne, este îngrămădită lângă sora ei mai mica, o toba militară. În oale, Simhu-Upaci păstrează grăsime de balena, de morsă, de focă şi de peşte, iar în oala cea mai mare se află băligar de ren, bine măcinat. Într-o colivie solida moţăia o mare bufniţă polară, albă şi moţată, în care sălăşluieşte spiritul răposatului Berdă-Durda, vestitul erou, purces acum mai multe veacuri în Valea vânătorilor fericite.

Marele şaman, bogatul şaman Simhu-Upaci! Pe cap el poartă coarnele unui bou moscat, conducător de turmă. De brâu îi atârnă douăzecişipatru de colţi – douăsprezece vieţi de urşi. Colţii îl ajută să pătrundă în tainele vieţii şi

ale oamenilor…

Aşa gândasc despre şaman oamenii naivi din tribul lor. Doar el, şamanul, şi nimeni altul le-a inspirat respectul nu numai faţă de prea sfânta-i persoană, ci şi ţaţă de fiecare obiect ce-i aparţine!

Astăzi şamanul este tare mâhnit. Mereu îşi întinde gâtul, uitându-se lacom la săniile clin faţa caravanei. Când caravana urcă dealul, îl vede pe omul alb culcat pe sanie, îl vede pe Homionghi alergând pe lângă câini. O, îngâmfatul şi trufaşul Homionghi-Umca-Naianghi! Tigva lui e goală ca o tobă mare – face zgomot mult şi treabă puţină. Să mă alunge pe mine, marele şaman, din preajma comorii pe două picioare. O, nerodul, căpetenie a unei turme fără minte! Am să te văd cum ai să urli când străinul o să-şi arate ghearele!

Câinii alergau vioi, cu coada îmbârligată şi din când în când muşcându-se în joacă, unii pe alţii. Homionghi ar fi putut să se urce şi el în sanie, dar nu îndrăznea să se atingă de omul alb, care îl privea cu atâta dezgust, de parcă el, Homionghi, n-ar fi căpetenia unui trib şi nici măcar un om. Cu cât se ploconea mai mult în faţa albului, cu cât mai mieros îi zâmbea, cu atât mai mult străinul îi arata dispreţul.

În cele din urmă, Johnny se plictisi să mai stea culcat şi îşi lăsă jos picioarele din sanie. Homionghi se aplecă din mers şi căută să-i aranjeze picioarele pe tălpicile săniei, ca să nu se târâie în zăpadă: căci îngreunează fuga câinilor, şi afară de asta – feri-l-ar zeii! – ar putea să-şi vatăme piciorul, Johnny însă îl dădu cu piciorul la o parte şi începu dinadins să bage adânc în zăpadă vârfurile încălţărilor lui, lăsând brazde adânci în urmă. Roşu la faţă, asudat şi pierzându-şi suflarea, Homionghi alerga alături, căutând să rămână mereu sub ochii oaspetelui său, şi ploconindu-se ori de câte ori i se părea că omul alb şi-a întors spre ei privirea.

Între timp, soarele începu să urce grăbit pe bolta

cerului. Văzând că eschimoşii l-au înşelat, părintele-soare zvârli pe pământ un mănunchi de săgeţi încinse, din tolba lui de foc. Începură să murmure pâraiele, gheaţa porni să trosnească, stratul de zăpadă întărită se înmuie. Picioarele se afundau la fiecare pas, câinii îşi răneau labele până la sânge, pete roşii rămâneau în urma.

Căpetenia fară noroc se uită la cer şi începu să lăcrimeze: părintele-soare îl lovise la ochi rău de tot – pesemne că e tare mânios.

Nu-i rămânea altceva de făcut – trebuia sa facă popas. Aruncând o privire abătuta în jurul lui, căpetenia zări într-o parte un mare bloc de gheaţă şi îndreptă câinii într-acolo. Sleiţi de puteri, câinii abia mai puteau târî săniile prin zăpada înmuiată. Homionghi, trăgându-şi sufletul, împingea din răsputeri săniile, iar Johnny nici nu se gândea să se dea jos. El se întinse din nou, cu mâinile sub cap, şi începu să fluiere cântecul lui preferat: "Dolly, Dolly, potoleşte-mă".

În sfârşit, Homionghi izbuti să tragă săniile lângă blocul de gheaţă. Aici îşi va instala cortul.

Homionghi începu să deshame. Ceilalţi, văzându-l, făcură la fel.

Johnny se uita nepăsător la forfota din jur, dar, când îşi dădu seama că tribul vrea să facă popasul de zi, sări jos şi, apucându-l pe Homionghi cu o mână de piept, începu să-l zgâlţâie de i se bălăbăni şefului capul.

– Ce faci, lua-te-ar dracu' de pocitanie! Dă-i drumu-nainte… îi arătă Johnny cu cealaltă mână spre nord. N-auzi? Dă-i drumu'!

Homionghi înţelese ce vrea oaspetele alb, dar cum să-i explice că e cu neputinţă să plece? Se prăpădesc câinii, iar fără câini se prăpădeşte întregul trib. Trebuie să aştepte până când părintele-soare se va duce iarăşi după treburile lui. Atunci vor putea din nou să-l înşele.

Johnny nu pricepu niciun cuvânt din bâiguiala lui Homionghi.

– Porneşte la drum, maimuţă afurisită!

Capul şefului se bălăbănea, iar de pe buzele lui învineţite ieşeau nişte sunete nedesluşite.

Ce-l priveau pe Johnny socotelile acestui şef nespălat? El trebuia să ajungă cât mai repede în Oraşul Subteran! Şi aşa, dracu ştie ce-o mai fi pe-acolo. Johnny puse mâna pe pistolul automat:

– Dă-i drumu', ţi-am spus!

Nu mai era nimic de făcut; Homionghi trebuia să-l cheme în ajutor pe şaman; Simhu-Upaci o să-i explice străinului, în limba lui, de ce nu pot să plece.

Şamanul nu se lăsă prea mult rugat. Îngăduitor, îl bătu pe Homionghi pe umăr şi-i spuse:

– Niciodată, mare căpetenie a tribului nostru, să nu fii trufaş şi să nu uiţi că împreună întruchipăm puterea şi înţelepciunea ursului, iar răzleţiţi, ne înghite şi o bufniţă.

Intre şaman şi Johnny începu o convorbire a înţelepţilor. Amândoi fumau. Johnny vorbea nervos, iar Simhu-Upaci îi explica încet şi cu răbdare părerea lui.

În cele din urmă, Johnny se plictisi de explicaţiile şamanului, ridică pistolul automat, şi gloanţele începură să şuiere deasupra capetelor eschimoşilor. Toţi crezură că aud glasul morţii. De spaimă, se trântiră în zăpadă. Homionghi îşi duse mâinile la piept şi se lăsă în genunchi în faţa neînduplecatului oaspe, căutând umilit să-i îmbrăţişeze picioarele. Se pregăti chiar să-i sărute şi cizmele, dar Johnny îl izbi cu piciorul în faţă. Iar şamanul, deşi îl compătimea pe Homionghi, temându-se pentru propria-i piele, începu să strige:

– Omul alb porunceşte să plecăm! El nu are timp! O, tu, mare căpetenie, trebuie să plecăm! Altfel va fi vai şi-amar de noi.

– Dar ochii tăi privesc departe, mare şaman, imploră Homionghi, ştergându-şi sângele de pe faţă. Vezi bine că nu e drum. Prăpădim câinii, şi-atunci ce ne facem?

Johnny înţelese paircă ultimele cuvinle ale lui

Homionghi.

– Aruncaţi dracului calabalâcul vostru infect! porunci el.

Simhu-Upaci traduse:

– Omul alb ne porunceşte să mergem cu săniile goale.

– Toţi să meargă pe jos! continuă să poruncească Johnny.

– Oamenii să meargă pe jos, şi cei bătrâni, şi cei mici, traduse mai departe şamanul.

– Explică-i maimuţoiului ăsta, continuă Johnny, că îi plătesc pentru tot cu un cec pe care-l poate încasa la orice bancă. Ba şi cu aur îi pot plăti după ce ajungem în Oraşul Subteran, Nu va rămine niciunul dintre voi în pagubă.

Simhu îl ridică de jos pe Homionghi şi se duse cu el mai la o parte. După ce se convinse că nimeni nu-i aude, şamanul spuse:

– Nu-ţi pierde cumpătul, Homionghi-Unca-Naianghi. Căpeteniei tribului urşilor-luptători nu-i şade bine să-şi piardă capul. Eu, sfătuitorul şi prietenul tău, şamanul Simhu-Upaci, îţi prevestesc începutul unei soarte noi. Te aşteaptă o altă viaţă, plină de lumină şi de bucurii. Ai să bei apă de foc dulce, cum n-ai băut niciodată. Ai să călătoreşti în case de fier care, fără câini şi fără cai, zboară ca vântul. Aurul o să curgă în mâinile noastre. Omul alb cumpără întregul nostru avut. Şi dacă pier câinii, avea-vom bani. Strică-se săniile, avea-vom bani să cumpărăm maşini care merg singure, care aleargă repede, mai repede decât renul cu picioarele cele mai subţiri.

– Şi de unde toate astea? întrebă Homionghi.

El ar fi vrut să creadă spusele şamanului. Chiar de nu s-ar împlini toate, dar măcar să tragi nădejde, şi pe urmă să găseşti uitare lângă o sticlă de whisky şi asta ar fi bine.

– Omul alb o să ne dea mulţi bani ca să-l ducem într-o

insulă îndepărtată. Ne este în drum. Poate ne dă cincizeci... dar ce zic eu, chiar o sută de mii de...

Simhu-Upaci nici nu se uita la căpetenia tribului, dar îşi dădea seama că în mintea şefului încolţise otrava.

Johnny însă îşi pierduse răbdarea:

– Mult mai zăboviţi? strigă el punând mâna pe automat Timpul trece... Să plecăm!

– Imediat, răspunse Simhu-Upaci pe englezeşte. Idiotul ăsta e greu de cap, nu înţelege...

– Dar asta înţelege? Johnny bătu răsunător cu palma peste patul automatului.

– O, nu vă grăbiţi... nu e cazul... Căpetenia noastră vă va mai fi încă de folos.

Homionghi se frământa. Spusele şamanului îi zădăriseră imaginaţia... Dar... parcă poţi să ştii ce iese până la urmă? Să zicem că le plăteşte cu aur, pentru toate, acolo pe insulă. Dar ce să facă cu aurul? Nu poate să cumpere nimic. Şi aurul e greu. Atât cât i-a făgăduit omul alb lui Simhu-Upaci, un singur om nu poate să ducă, iar câinii nu vor mai fi. Aici, pentru tot aurul din lume nu poţi căpăta un câine. Şi-atunci? O să primească aurul, trădându-şi tribul, îl va împărţi cu şamanul, apoi o să moară pe porcoiul de aur... Şi ce poate să facă un mort cu aurul?

Toate astea Homionghi i le spuse şamanului, iar şamanul îi transmise lui Johhny răspunsul căpeteniei. Johnny se ridică în picioare pe sanie şi-i porunci lui Simhu-Upaci:

– Tradu cele ce spun, apoi începu: ascultaţi, bărbaţi şi femei! "Societatea pentru explorări îndepărtate", al cărei director administrativ sunt, posedă la nord, aici aproape, o exploatare minieră bine utilată. Noi am construit sub pământ un oraş mare, cu lumină electrică şi apă caldă. Întreaga populaţie a Oraşului Subteran are hrană îndestulătoare, locuinţă şi îmbrăcăminte. Iar dacă mă duceţi cât mai repede în Oraşul Subteran, am să vă

primesc pe toţi la lucru şi-o să aveţi acolo, sub pământ, un iglu bun şi mâncare grasă, pe săturate. Veţi primi haine şi încălţăminte, totul gratuit, şi pe deasupra şi o leafă lunară. Sub pământ nu veţi avea nevoie de câini şi nici de sănii. De aceea eu vă cumpăr toate bunurile. O sută de mii vă ajunge? (Simhu-Upaci nu traduse o sută de mii, ci, douăzeci şi îi făcu lui Homionghi semn cu ochiul: "N-avea grijă, totul va îi în ordine"). Ei, sunteţi de acord?

Şamanul îi făcu din nou semn lui Homionghi. De data asta Homionghi înţelese ce are de făcut. Se urcă pe fundul caiacului, care nu fusese încă dat jos de pe sanie.

– Urşi luptători! strigă Homionghi. Ca o turmă mare de reni, un noroc neaşteptat ne-a ieşit în cale. Credeam că o să ne meargă rău în această călătorie. Mi-era teamă că mulţi dintre noi se vor duce la strămoşii noştri, în Valea vânătorilor fericite. Dar iată că zeii au ascultat rugile marelui nostru şaman şi ni l-au trimis pe acest darnic om alb. El ne va lua în oraşul lui şi ne-a făgăduit că până la sfârşitul zilelor noastre ne va hrăni, ne va da de băut, ne va îmbrăca şi ne va încălţa. Iar pentru toate astea va trebui să muncim câte puţin… Dacă cineva vreodată are să vrea să plece din Oraşul Subteran, o să plece de acolo ca un ora bogat. Nu-i daţi norocului cu piciorul, urşilor luptători! Omul alb ne arată calea spre o viaţă îndestulată!

Hotărârea fu luată, la început, ce-i drept, cu unele şovăieli, dar până la sfârşit în unanimitate:

– Suntem de acord! Mergem în Oraşul Subteran!

Întăriră apoi înţelegerea printr-un contract care consta în scrijelarea unui răboj. Homionghi făcu pe o scândurică douăzeci de crestături, fiecare valorând o mie, sparse apoi scândurica de-a lungul, în două părţi egale; o parte i-o dădu lui Johnny, iar cealaltă şi-o vârî în sân sub cămaşa de blană. Acum omul alb era legat prin contractul sfânt al onoarei.

AJUTOR TOVĂRĂŞESC

În extremitatea sud-vestică a arhipelagului Severnaia Zemlia, vasul "Dniepr" dădu de gheţuri grele. O barieră de gheaţă compactă şi veche, netopită de mai mulţi ani, înconjura insula, şi în zadar se năpustea spărgătorul asupra ei cu toată forţa, gheaţa rezista. Echipe de recunoaştere porniră să caute locurile proaspăt îngheţate între sloiuri, dar nu găsiră nimic.

Pentru a zecea oară, spărgătorul se dădu înapoi cu vreo două sute de metri, în canalul străpuns de el, îşi lua viteză, şi se năpusti din nou asupra gheţii. Etrava se propti în peretele vertical de gheaţă compactă, înalt cam de vreo patru metri, apoi corpul versului începu să se caţere încet pe câmpul de gheaţă. "Dniepr" apăsa asupra gheţii cu o greutate de cel puţin şase mii de tone, dar nu izbutea să o străpungă. Căpitanul Lunatov apăsa pe manivela telegrafului:

– Cisternele de avant[1]!

Apa umplu cisternele de avant, şi centrul de greutate al vaporului se deplasă spre provă. Manevra punea vasul într-o situaţie primejdioasă, dar gheaţa tot nu ceda.

Trebuiră să scurgă apa, să alunece de pe gheaţă mergând înapoi, să-şi ia din nou viteză şi să se urce pe gheaţă mai la dreapta sau mai la stângă. Când, în sfârşit, izbuti să spargă gheaţa, "Dniepr" tot nu putea să înainteze: Blocurile sparte de gheaţă se transformau în gheare care strângeau vaporul din ambele părţi. Abia făceau 60-70 de metri în douăzecişipatru de ore, iar consumul de cărbune în acest timp era de o sută de tone.

Pentru a noua oară mecanicul-şef veni să raporteze

---

1 Cisterne de avant – rezervoare metalice aşezate la prova spărgătorului de gheaţă. Prin umplerea lor cu apă se mută înainte central de greutate al vasului.

situaţia combustibilului. În buncăre nu mai rămăseseră decât vreo mie cinci sute de tone de cărbune. Enervat, căpitanul Lunatov îi răspunse:

– Ştiu… Vezi-ţi de treaba ta.

Echipa de recunoaştere tocmai urca pe covertă.

– Tovarăşe căpitan, îmi permiteţi? întreba Valea Stah. Oprindu-se lângă scara ce ducea spre puntea de comanda.

– Poftim.

Valea urca pe puntea de comandă.

– Tovarăşe căpitan, aş avea o propunere, rosti ea timid. Locuri de gheaţă proaspătă n-am găsit, iar câmpul se întinde la zeci de kilometri… Îmi îngădui să vă amintesc… Solnţev spunea că "Svietoliot" poate forţa orice gheaţă.

– Şi ce propui, să-l chemăm în ajutor pe Solnţev?

– Da, de ce să nu-l chemăm? Nu e nimic ruşinos. Ei ne vor ajuta cu plăcere. Doar lor le este egal unde îşi încearcă maşina.

– Măi, supergaiţo mai, vrei neapărat sa mă fac de râs! Valea se făcu mică, dar căpitanul îi zâmbi şi o bătu cu simpatie pe umăr. Mărturisesc că m-am gândit şi eu la această soluţie, dar nu ştiu cum, parcă mi-era jenă… Ei bine, am să iau imediat legătura prin radio

„Svietoliot” se îndrepta cu viteză redusă spre nord. Cucernicul Robinson se dovedi a fi un om tare curios: îşi băga nasul peste tot, toate voia să le ştie şi se informa despre orice lucru. Solnţev trebui să se stăpânească bine ca să nu-l repeadă pe cicălitorul "stăpân" al insulei.

De la început, Robinson rămase uimit când maşina se ridica în stratosfera aproape fără zgomot. După cum se dovedi curând, el era destul de priceput în aeronautica pentru a-şi da seama că se află într-adevăr în stratosfera: vedea doar cerul de culoare violet-închis şi suprafaţa pământului în formă de cupă cu margini rotunde la orizont. Îşi cam luase orice nădejde de la profitul pe care

socotise că o să-l aibă de pe urma contractului: într-adevăr, aparatul întrecea toate maşinile de zbor cunoscute. Dar parcă nu-i venea la îndemână.

După socoteala lui, Lev nu se îndoia că vor avea timp în orice condiţii să examineze amănunţit suprafaţa insulei şi să-l aducă pe Robinson la timp acasă. De aceea el se prefăcea că nu observă încercările pasagerului de a întârzia, într-un fel sau altul, zborul. Robinson ba îl ruga să urce mai sus, chipurile ca să facă anumite observaţii, ba îi cerea insistent să coboară mai jos, pentru a-şi vedea insula cu ochiul liber, şi tot aşa născocea mereu câte ceva.

Solnţev îi îndeplinea pasagerului său toate capriciile – avea doar timp suficient.

În sfârşit, Robinson pricepu că îşi bat joc de el.

– Maşina e foarte bună, clătină el din cap, decepţionat.

Instalându-se comod într-un fotoliu, începu să mormăie un psalm. Apoi închise ochii pe jumătate, prefăcându-se că moţăia, dar în realitate urmărea atent printre gene tot ce se petrecea în jurul lui. Deodată tresări uimit, gata să cadă din fotoliu: în faţa lui se afla un urs alb viu! Adevărat că era numai un ursuleţ, dar asta nu micşora cu nimic vina ruşilor.

Robinson îşi îndreptă faldurile fracului, tuşi, îşi luă ochelarii de pe nas, îi şterse şi, după ce şi-i puse din nou, zise:

– Aceasta este o încălcare..

– Ce încălcare? întrebă Solnţev distrat.

– Vreau să spun că este un act de braconaj. Robinson arătă cu degetul spre ursuleţul care-i mirosea cizmele. Dumneavoastră aveţi permis de vânătoare pe teritoriul insulei mele şi prin împrejurimi?

Solnţev începu să râdă.

– Cine era să mi-l elibereze?

– Dar autorizaţie pentru dreptul de export al unui exemplar viu de ursus maritimus mi-aţi cerul?

– Nu, nici autorizaţie n-avem, răspunse Lev stăpânindu-şi zâmbetul.

– În acest caz, eu, unicul stăpân ai insulei lui Robinson Polar, eu, care port greaua povară a puterii legislative şi executive pe teritoriul ce-mi aparţine, sunt obligat să vă aplic, în primul rând o amendă pentru braconaj, în al doilea rând o amendă pentru contravenţie la legea pentru protecţia urşilor, în al treilea rând o amendă pentru scoaterea fără taxe vamale de pe teritoriul insulei a unui urs viu, în al patrulea rând o amendă pentru exportul clandestin al produselor de carne în formă vie, în al cincilea rând o amendă pentru vânat fără plata taxelor, în al şaselea rând o amendă pentru…

– Permiteţi-mi, vă rog, îi răspunse Lev pe acelaşi ton grav. Trebuie să vă comunic că ursuleţul n-a fost prins pe teritoriul insulei dumneavoastră şi că el nu reprezintă produse de carne. Ca atare, de o încălcare a drepturilor dumneavoastră nici nu poate li vorba!

Nadea pufni în râs.

Robinson se uită la tânăra femeie, şi faţa lui se schimonosi de ciudă. Nu ştia ce să facă, să se supere ori să zîmbească împăciuitor. Până la urmă însă se trezi mormăind:

– De altfel, nu-i nicio grabă cu amenda, deşi pe baza dreptului de proprietate aş putea să vă sancţionez.. Dar tot nu aveţi la dv. bani monieni. De data asta mă lipsesc.

– Sunteţi atât de mărinimos! îi spuse Lev pe un ton batjocoritor.

Deodată Robinson se aplecă spre ecranul radioochiului.

– Îmi permiteţi! exclamă el. Ce înseamnă asta? O, nu! Aşa ceva nu admit!

Pe ecran se arătă un grup de oameni care înaintau cu greu prin zăpada adîncă şi moale. Câinii istoviţi, cu limba scoasă trăgeau săniile încărcate cu nişte obiecte lungi…

– Nu s-ar putea să măriţi puţin imaginea? îl rugă Robinson.

Lev îi îndeplini rugămintea.

– Ce ar putea oare să transporte? gândi cu glas tare pustnicul. Dumneavoastră ce părere aveţi, ce-ar putea să transporte aceşti oameni?

– Par să fie colţi de elefant, răspunse Irinin.

– Colţi de elefant aici? exclamă Lev. Şi pentru ce să le care pe acest drum imposibil?

– O, m-am lămurit! Robinson se lumină la faţă de bucurie, înţeleg. Am auzit eu că în satele părăsite de eschimoşi, pe insula mea şi pe altele din împrejurimi, se găsesc uneori depozite întregi de colţi de mamut şi de morsă. Ştiţi, asta-i în legătură cu o legendă care spune că pe timpuri eschimoşii s-au ascuns sub pământ, fugind de nu ştiu ce primejdie. Iar când au fugit nemaiavând timp să-şi transporte avutul, au lăsat în plata domnului aceste depozite preţioase. De mult tot ţineam să fac un drum până acolo să le iau. Doar aceşti colţi au o valoare incalculabilă. Şi uite că acum nomazii ăştia au îndrăznit să pună mâna pe o avere care îmi aparţine… în niciun caz nu pot tolera acest lucru! Vă rog să mă duceţi jos.

– Dar mai aveţi patruzeci de minute…

– La naiba! Ce patruzeci de minute! Vă dau înapoi şi chitanţa şi contractul. Doar n-o să-mi fugă casa între timp. Nu îngădui să mă jefuiască golanii ăştia!… O să-i silesc să mă ducă acasă împreună cu încărcătura lor preţioasă. Lasă că-i învăţ eu minte să respecte legile Domnului şi poruncile mele!

– Bine, dar peste patruzeci de minute sunt obligat să vă duc la dumneavoastră acasă, insistă Lev. Intre noi a fost încheiat un contract care prevede daune…

– Nu-i nimic! rânji Robinson. Într-adevăr trebuia să plătiţi daune, dar eu nu vreau să profit de lipsa dumneavoastră de experienţă. Colţii de elefant valorează mult mai mult decât daunele. Opriţi, vă rog. Să vorbesc cu haimanalele astea, apoi o să văd eu ce-i de făcut. Poate chiar să plec cu ei.

– Să ştiţi că nu vă aştept mai mult de-o jumătate de oră, îl avertiză Solnţev. După o jumătate de oră voi socoti contractul anulat. Daţi-mi aici o semnătură pe exemplarul meu că dacă peste o jumătate de oră nu vă întoarceţi, contractul e anulat, şi vă mai rog să-i scrieţi doamnei dumneavoastră să ne înapoieze chitanţa.

Tot bombănind, Robinson puse semnătura, anulă contractul şi scrise un bileţel. Solnţev îndreptă maşina la aterizare.

Înainte de a cobori, Lev îi dădu lui Robinson un sac standard cu provizii pentru trei zile.

În momentul când deşelatul Robinson, acest sihastru arctic fugit de păcătoşeniile lumii, se pierdu în grabă după cel mai apropiat bloc de gheaţă, Solnţev puse în mişcare compresorul, iar husa de camuflare, fluturând în vânt, acoperi maşina. Nici de aproape ţesătura husei nu se putea distinge de blocurile de gheaţă dimprejur.

În acel moment Nadea auzi în casca ei de radio:. "Svietoliot"! "Svietoliot"! Aici "Dniepr". Aici "Dniepr",

Solnţev dictă imediat răspunsul la cererea de ajutor: "Sosim curând! Primiţi salutul nostru!"

Pe Robinson îl aşteptară aproape o oră, dar el nu se mai întoarse.

Printr-o apăsare a pârghiei, Solnţev strânse husa de camuflaj. Apoi, înălţând maşina deasupra norilor, se îndreptă spre sud-vest. Curând, "Svietoliot" ateriză în faţa locuinţei lui Robinson. Râbnikov ieşi în întimpinarea tovarăşilor lui, urmat ca de o umbră de voluminoasa stăpână a casei, care ţinea în mâini o armă pregătită. După ce citi bileţelul şi recunoscu semnătura lui Robinson pe contract, îşi atârnă paşnic arma de umăr, intră în casă şi, după câteva minute, îi înmână lui Solnţev hârtiile lăsate de el.

Ca şi prima oară, "Svietoliot" porni în goană spre prăpastie. Acum însă niciunul dintre eschimoşii care se înghesuiau pe uliţă nu mai era speriat. Toţi urmăreau cu

admiraţie maşina. Luându-şi zborul deasupra insulei, "Svietoliot" se îndreptă spre est şi, câteva minute mai târziu, ateriză pe gheată lângă bordul lui "Dniepr".

Întâlnirea le umplu tuturora inimile de bucurie; dar nu era timp de pierdut şi Solnţev se apucă imediat de treabă.

Din corpul aparatului ieşi afară ţeava bifurcată. Din cele două braţe tubulare, răsucite în jos ca nişte trompe porniră două ţâşnituri de flacără albă. În gheaţă se formară imediat două tăieturi paralele.. Svietoliotul* începu să se îndepărteze, prinsând viteză tot mai mare. În urma lui rămânea o dungă de gheaţă tăiată. Curând maşina dispăru la orizont. Echipajul de pe. Dniepr* nu părăsea coverta – toţi priveau în urma stiaşnioei maşini, aşteptind întoarcerea ei.

Pe covertă se alkx şi Harry Gould. Solnţev h dăduEQ voie să rămâuă puţin pe vapor. El stătea alături de Valea, sprijinit cu coatele de parapet.

– Ce minunată maşină este. Svietoliotul” ăsta – exclamă Valea.

Harry îi răspunse într-un târziu.

– Da, nici nu se mai vede…

– Şi cum a călătorit ursuleţul meu? întrebă Valea mângâind micul animal pe care Harry îl adusese cu el.

Trecu din nou cel puţin un minut până ce Harry îi răspunse într-o doară:

– Cum să călătorească… Bine… apoi, deodată, frământat de un gând, o întrebă: ascultă Valea, ce fel de ursuleţi îţi plac mai mult: cei negri sau cei albi?

– Cei albi… răspunse Valea fără să se gândească.

– Îmi închipuiam…

– Dar de ce mă întrebi? Valea întâlni privirea lui tristă. Ce-i cu tine, Harry? Ciudat mai eşti! Fata începu să râdă vesel. Zău, Harry, că eşti nostim! Ţi-ai găsit şi tu să asemui omul cu un animal.

Apoi dându-şi seama cât de mult suferă Harry, îi pieri

pofta de râs.

– Harry, prietene, îi vorbi ea serios, privindu-l. Pentru noi, oamenii sovietici, nu există rase inferioare sau superioare. Noi preţuim omul după fapte, iar nu după culoarea pielii.

– Asta-i bine, se lumină Harry la faţă. E foarte bine…

El mai spuse ceva, dar ultimele lui cuvinte se pierdură în zgomotul „Svietoliotului” care se apropia cu toată viteza.

Un minut mai târziu el ateriză de astă dată chiar pe puntea lui „Dniepr”. La întoarcere, „Svietoliot” îşi făcuse drumul ceva mai la stângă, tăind astfel în câmpul de gheaţă un canal destul de lat.

– Harry! strigă Solnţev, deschizând uşa maşinii. Hai, că plecăm!

Harry strânse puternic, dar cu grijă în ambele palme, mâna mică dar musculoasă a Valiei şi urcă repede.

De pe covertă se auzeau strigăte de rămas bun, apoi sirena vasului salută „Svietoliotul”, care îşi lua zborul.

Pata argintie se pierdu în albastrul cerului.

„Mulţumim pentru ajutor” transmitea în urma lui, prin radio, Sima Maslennikov.

De îndată ce „Dniepr” lovi cu prova câmpul de gheaţă, blocuri din fâşia tăiată începură să se îngrămădească unele peste altele şi să se ascundă sub marginile câmpului de gheaţă. DIndu-? e la o parte, vaporul îşi urmă cursa.

Înainte de a se prinde pojghiţa de gheaţă proaspătă pe faţa canalului, "Dniepr" ajunsese deja în apele libere.

CENTRUL ADMINISTRATIV ÎN PERICOL

Connolly aştepta nerăbdător sosirea lui Johnny Norocosul, a flăcăilor lui. Apoi va sosi şi „Mafusail” şi-i va pune pe răsculaţi cu botul pe labe. Instigatorii la revoltă vor fi trimişi împreună cu paznicii neglijenţi într-o lume

mai bună, iar pe ceilalţi îi va pune să muncească mai departe până la ultima lor suflare. Intrarea submarină nu mai exista, într-adevăr, dar îi mai rămânea intrarea de rezervă care se găsea în "Degetul dracului" – o stâncă înaltă şi abruptă din extremitatea de est a insulei.

Intrarea secretă numai el o cunoştea. Trebuia deci să intre în legătură cu Johnny, ca să-i raporteze situaţia şi să-i explice pe unde şi cum să intre. Connolly se închise în biroul lui şi lansă prin aparatul de radioemisie apel după apel pe unda stabilită. Izbuti să dea de „Mafusail”. Radiotelegrafistul Mick îi răspunse că domnul Jonathan Blackpig, împreună cu întregul detaşament de noi paznici, a plecat cu avionul spre Oraşul Subteran, dar că probabil a făcut un ocol pe la baza militară. Mick îl sfătui pe Connolly să ia direct legătura cu avionul lui Johnny. Era mai sigur.

Dar pe lungimea de undă a avionului nu răspundea nimeni.. "Ciclon" parcă intrase în pământ. Connolly nu-şi pierdu însă nădejdea. Îndreptându-şi privirea-i de şarpe spre microfon, el repeta într-una aceiaşi şir de cifre şi litere ale indicativelor care însemnau:

"Ciclon! Ciclon! Aici Oraşul Subteran. Aştept comunicarea voastră. Trec la recepţie. Stop, ta-ti-ta!"

Nici ua rezultat.. Chiar dacă pe "Ciclon", s-a deranjat cumva transmiţătorul, s-ar fi putut totuşi să funcţioneze radioreceptorul. De aceea, pentru orice eventualitate, Connolly începu din nou cu ajutorul codului să-i raporteze companionului său mai mare situaţia din Oraşul Subteran:

– Alo, Johnny! Mă auzi? Spune dacă mă auzi. Bine, consider că mă auzi. Te informez că intrarea submarină nu mai există. Am aruncat-o în aer, altfel oamenii ar fi evadat pe acolo. Dar poţi să intri de pe insulă, prin intrarea secretă. Ştii stânca de deasupra fiordului, numită „degetul dracului”? E o intrare pe la poalele acestei stânci, în grota dinspre vest. Sunt acolo nişte

trepte. Cobori şi dai de o fundătură. Dacă apeşi pedala de agat din podeaua de piatră, uşa se deschide singura, înaintează direct spre lumină şi ai să ajungi la sala maşinilor. M-ai auzit? Spune dacă m-ai auzit. Şi te rog să fii înţelegător… O să-mi spui ce ai de spus după potolirea revoltei… Mi-e teamă să nu găsească răsculaţii vreo trecere prin galeriile părăsite şi să nu mă pomenesc cu ei la centrul administrativ. Suntem de vină. Ştiu. Ar fi trebuit să aruncăm în aer aceste trecători părăsite. Dar acum, ce să-i faci…

Connolly îşi şterse fruntea plină de sudoare. Da, nu-i slujbă uşoară să fii comandant al Oraşului Subteran, mai cu seamă acum când nu mai există fiuhrerul care a ordonat să se creeze acest oraş, nici „cel de-al treilea Reich” care te aproviziona cu toate cele necesare. Oraşul Subteran este ultimul şurub al maşinii hitleriste. Noroc de Johnny că a fost deştept şi-a aranjat lucrurile cum e mai bine! Acum lucrează amândoi pentru oamenii Moniei, care se intitulează mărinimos drept asociati… A ştiut el, Connolly, fostul Kreitz, de ce a acceptat să rămână mai departe un simplu executant al unei voinţe străine care scoate castanele din foc cu mâinile altora! Socoteala lui a fost indiscutabil foarte justă: mai bine să stea încă cinci ani în Oraşul Subteran fără să vadă soarele, decât să fie atârnat de ştreang cinci minute la soare. De n-ar fi fost afurisita asta de răscoală, n-avea de ce să se plângă… Adevărat că ar putea să fugă, dar unde? În pustiul ăsta îngheţat? "Să-mi fie cu iertare. Nu-s atât de ramolit ca să-mi caut singur moartea".

Ar fi fost poate o idee să încarce bine o aerosanie şi, până vor dibui răsculaţii vreo trecere, să fugă spre bazele moniene!

Dar nu, nici asta nu-i cu putinţă. Vulpoiul de Johnny a avut grijă să-l prevină că generalul n-ar şti nimic despre Oraşul Subteran. Atâta timp cât Connolly se află sub pământ este considerat ofiţer al armatei moniene. Dar

din momentul când s-ar arăta la vreo bază militară, uşor ar putea fi luat drept criminal de război, dacă asta i-ar fi necesar vreunui politician. Să-l spânzuri pe cineva de craca primului pom e un lucru foarte simplu dacă poţi şterge cu asta anumite urme… Desigur că pe-aici nu există pomi, dar parcă asta schimbă situaţia?… La nevoie şi un bloc de gheaţă se poate transforma în spânzurătoare.

Zbârnâitul telefonului îl întrerupse din gânduri. Connolly ridică receptorul. Mâinile lui începură să tremure, faţa i se făcu albă ca varul şi ochii i se congestionară. Cu mâna liberă el lovi în masă şi începu să strige:

– Închideţi imediat intrarea spre galeria de sud! La fiecare sută de metri câte un panou şi o mitralieră. Aţi înţeles?! Vă ordon să deschideţi foc necruţător asupra tuturor celor care vin dinspre sud. Şi… preveniţi paza că oricine va părăsi postul va fi împuşcat, ca şi răsculaţii! Încă ceva, spuneţi oamenilor, că din moment în moment trebuie să sosească detaşamentele moniene. Soldaţii monieni îi vor înlocui pe paznicii care şi-au îndeplinit termenul de serviciu, iar aceştia vor fi trimişi acasă. Dar acum să reziste? Dacă nu respingem atacul răsculaţilor, praf ne fac pe toţi… Şi-i păcat… tocmai acum, înainte de demobilizare… Nu uitaţi acest lucru!

Connolly scoase din sertar un pistol mare, plat, şi-l băgă în tocul de piele. Un alt pistol îl strecură în buzunarul pantalonilor. Apoi îşi aprinse o ţigară groasă de foi şi ieşi din birou. În vestibul îl aştepta garda lui personală.

– Prieteni, în voi mi-e toată nădejdea! le vorbi comandantul. Aveţi toţi lanterne? Bine Armele sunt în ordine? Perfect. Urmaţi-mă.

Connolly şi suita lui porniră grăbiţi prin galerii.

Un timp înaintară la lumina slabă a becurilor electrice. Mai încolo îi aştepta însă bezna completă. Lanternele de

buzunar luminau slab galeria părăsită.

– N-am fost niciodată pe-aici, spuse înjurând caporalul Schultz.

– Dar care dracu a fost!? îi răspunse Conolly. Mă tem însă că ar putea fi pe-aici vreo trecere veche spre orizonturile de jos. Şi, dacă aşa stau lucrurile, înseamnă că nu suntem izolaţi de răsculaţi.

Ajunseră în preajma ultimului post de pază. În spatele panoului de oţel, patru puşcaşi-mitraliori jucau cărţi la lumina unui felinar de mină. Preocupaţi de joc, ei nu auziră paşii celor care se apropiau.

Connolly făcu un semn şi însoţitorii se lipiră de perete. Comandantul se trase şi el în umbră.

Connoly îi cunoştea bine pe cei patru soldaţi.

De pildă Friedrich Lange, cel cu nasul cât un cartof, e ţăran din împrejurimile Munchenului. Om mărginit şi încăpăţânat, ar putea fi un bun paznic aici, în Oraşul Subteran, dacă nu l-ar chinui în aşa hal gelozia. Tot i se năzare că Kattchen a lui s-a încurcat cu un altul şi i-e gândul numai la plecare şi la răzbunarea cruntă pe care le-o pregăteşte vinovaţilor.

Iar cel cu mustăcioara neagră, Silvester Beumgutt, seamănă mai mult cu o momâie decât cu un om viu. Visul acestui „băieţaş” de patruzeci de ani a fost să ajungă artist. Cineva îi băgase în cap că are talent, şi el se mulţumi la început să intre ca figurant la un teatru de dramă din Berlin. Din păcate, însă, figurant a rămas până la urmă. În tot timpul carierei lui teatrale, dacă a pronunţat douăzeci de cuvinte în faţa publicului. Beumgutt a salutat cu bucurie instalarea guvernului fascist, deoarece spera că führerul va interveni ca să i se dea şi lui un rol mai serios. I se făgădui mai mult decât a sperat el vreodată, dar numai cu condiţia să dea mai întâi ajutor la întărirea noii ordini. A intrat în detaşamentele de pază şi a nimerit în Oraşul Subteran. Aici, încercă să organizeze o trupă de amatori, dar

curând îşi descoperi o nouă vocaţie: începuse să-l pasioneze spiritismul şi astrologia.

Cei patru soldaţi jucau în tăcere. La un moment dat însă, lunganul Jochan Pulver trânti puternic cartea pe lada de cartuşe care ţinea loc de masă şi rosti apăsat:

– Atu!

Al patrulea, un om gras, puhav şi spânatic, căscă plictisit şi zvîrli cărţile job.

– De s-ar termina o dată… zise el. Nu mai joc… Mi s-a urât, fir-ar al dracului!

– Ce face?! exclamă Jochan Pulver. Crezi că-ţi merge? Ai început să pierzi şi-acum nu mai vrei? Nu, prietene, joci până la urmă!

– Da’ ce te-a apucat? întrebă spânaticul ridicându-se de pe pietroiul pe care şedea. Uite, îţi dau ce-am câştigat. Ce mai vrei? Să zică cineva că nu-i cinstit aşa… Îţi dau câştigul înapoi. Şi începu să numere grăbit banii.

Aruncând o privire lacomă spre pachetul gros de bancnote, Pulver se înroşi ca racul şi întinse mâna să-i smulgă toţi banii.

– Nu, nu! strigă el răguşit. Aşa nu scapi! Când sunt şi eu în carte vrei s-o ştergi! Cu. Banii mei! Nu nu se prinde. Să joci până la urmă că altfel!… Poate că toată viaţa am aşteptat ocazia asta…

– Ce te-a mai apucat şi pe tine! se amestecă Lange. Auzi la el… toată viaţa… Parcă şi cu bani şi fără bani, nu tot ai să-ţi laşi oasele pe-aici. Nu mai scapă nimeni din galeriile astea de şobolani.

– Da, da, să ştiţi voi, începu să se agite spânaticul. Aici o să ne putrezească oasele!

– Mă, muiere! începu să urle Pulver, apucându-l pe spân de gât. Schimbi vorba, hai? Apoi ţie chiar că o să-ţi putrezească oasele. Ei, Michel, mai ai ceva de zis? îl strângea tot mai tare de gât.

Michel, chiar dacă ar fi avut ceva de zis, nu mai putea răspunde. Ochii îi ieşiră din cap, dădea neputincios din

mâini şi horcăia.

Unul din însoţitorii comandantului făcu o mişcare, vrând să intervină, dar Connolly îl ţinu de mână. Săriră însă partenerii de joc. Se năpustiră amândoi asupra găliganului de Pulver, căutând să-i descleşteze mâinile din gâtul camaradului lor.

– Ce te-a apucat?! Eşti nebun? mirâi spiritistul.

– Lasă-l în pace, îl rugă şi ţăranul.

Furaţi de pasionanta scenă a încăierării, nici actorii şi nici spectatorii nu observară luminile care se apropiau tot mai mult. De undeva de departe se auziră înăbuşit zgomote de împuşcături.

Connolly zbieră o dată, de hăuli galeria:

– Achtung! Drepţi!

Trei dintre mitraliori luară mecanic poziţia de drepţi. Al patrulea, sufocat, se prăbuşi la picioarele comandantului.

– Mă, lepădături spurcate ce sunteţi! scrâşni Connolly din dinţi. Aşa credeţi voi că vă puteţi câştiga dreptul de a vă întoarce în patrie, la familiile voastre?! Prietenii noştri monieni nici n-o să vrea să se uite la nişte porci râioşi ca voi! Pentru ce sunteţi puşi aici?!

– Să trăiţi! răspunse Friedrich Lange, suntem puşi aici ca să-i respingem pe răsculaţi!

– Ca să-i respingeţi pe răsculaţi? Porci ce sunteţi! Dar asta aţi văzut-o? Foc, derbedeilor! Trageţi odată!… Mai repede!

Beumgutt şi Lange se repeziră la mitralieră. Pulver se aplecă şi începu să-l scuture pe Michel.

– Ce-i cu tine, prietene? Am glumit. Zău am glumit! Hai, deschide ochii!

(Continuare în numărul viitor)

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU